

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสาระสำคัญ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันของประชาชนชาวไทยในการธำรงรักษาไว้ซึ่งเอกราชและความมั่นคงของชาติ การทำนุบำรุงรักษาศาสนาทุกศาสนาให้สถิตสถาพร การเทิดทูนพระมหากษัตริย์อันทรงเป็นพระประมุข เป็นมิ่งขวัญของคนในชาติ การยึดถือระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นวิถีทางในการปกครองประเทศชาติ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดให้มีกลไกสถาบันทางการเมืองทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพตามวิถีการปกครองแบบรัฐสภา รวมทั้งให้สถาบันศาลและองค์กรอิสระอื่นๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยสุจริตเที่ยงธรรมตามทศพิธราชธรรมแห่งการบริหารงานแผ่นดินไปสู่หลักธรรมาภิบาล การวางหลักประกันด้านการคุ้มครองความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน การวางแผนทางและหลักการในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การส่งเสริมความเป็นอิสระและสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพื่อให้หน่วยงานของภาครัฐสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบกับยุคของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมไปอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงมีนโยบายในการปฏิรูประบอบราชการโดยเร่งรัดให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงการทำงานของราชการอย่างจริงจัง อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นของภาคเอกชนและประชาชนที่มีต่อการทำงานของรัฐบาล^๑

ดังนั้น รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ และการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ ๑๐ จึงต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการประเทศอย่างแท้จริง เพราะธรรมาภิบาลเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การปกครองระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะเปิดให้ประชาชนมีเสรีภาพการพัฒนาภายใต้เศรษฐกิจเสรีนิยม มีความเป็นธรรมให้กับทุกภาคส่วนมากขึ้น โดยประสบการณ์ของนานาประเทศพบว่า ประเทศที่มีความเป็นประชาธิปไตยมากหรือมีลักษณะเปิดทางการเมืองสูง จะทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง เกิดกระบวนการรวมตัวของประชาชน สร้างค่านิยมใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาค และประสิทธิภาพซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาที่สร้างความเป็นธรรมและ

^๑บุญฤทธิ์ เกศจันทร์, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารทั่วไป), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๑).

ความสันติสุขในสังคม

ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่พี่น้องประชาชนในท้องถิ่น สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มุ่งการกระจายอำนาจ ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี อันจะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานราชการยุคใหม่ ซึ่งมีหลักธรรมาภิบาลเป็นตัวคอยควบคุมกำกับดูแลอีกชั้นหนึ่ง อันจะเป็นรากฐานสังคมประชาธิปไตยในอนาคตได้

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ว่าได้มีการนำเอาหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากน้อยเพียงใด มีปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะอะไรบ้างและเพื่อที่จะได้นำเอาข้อเสนอแนะเหล่านั้นไปปรับประยุกต์ใช้พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อประชาชนโดยรวมสืบไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ และการให้บริการแก่ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ๖ ด้าน อันประกอบด้วย ๑. ด้านหลักนิติธรรม ๒. ด้านหลักคุณธรรม ๓. ด้านหลักความโปร่งใส ๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ๖. ด้านหลักความคุ้มค่า

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๖,๒๕๕ คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๗๘ คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเทพรักษา, บ้านกะเลงเวก, บ้านอามุย, บ้านตาไท, บ้านชำเบง, บ้านลันแต้, บ้านศาลา, บ้านตาพรม, บ้านตาแตรว, บ้านทับทิมสยาม 04, บ้านไพรพยัคฆ์ บ้านสะเดาพัฒนา และบ้านลันแต้อุดมสุข

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้กำหนดระยะเวลา ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นเวลา ๖ เดือน

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลประชากร ด้านอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ ใน ๖ ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม, ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส, ด้านหลักการมีส่วนร่วม, ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ เป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ อำเภอมืองจังหวัดสุรินทร์ มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๔.๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ มีอะไรบ้าง

๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

๑.๕.๓ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขะ จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

๑.๕.๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

๑.๕.๕ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ แตกต่างกัน

๑.๕.๖ ประชาชนที่มีจำนวนปีที่อาศัยต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงานให้สำเร็จบรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยกระบวนการในการทำงานให้สำเร็จนั้นต้องประหยัดวัตถุดิบ ประหยัดเวลา ประหยัดแรงงานที่สุด อาจหมายถึงการทำงานให้สำเร็จโดยใช้คน วัตถุดิบ และเวลาอย่างคุ้มค่า คำนวณประโยชน์ที่สุดก็ได้

การบริหารงาน หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้อื่น

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการปกครองที่เป็นธรรมถูกต้อง ประกอบด้วย ๖ ด้าน อันได้แก่ ๑. ด้านหลักนิติธรรม ๒. ด้านหลักคุณธรรม ๓. ด้านหลักความโปร่งใส ๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ๖. ด้านหลักความคุ้มค่า

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทราบประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑.๗.๒ ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑.๗.๓ ทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ มีอะไรบ้าง

๑.๗.๔ ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อส่งเสริมการบริการและพัฒนาชุมชนสืบต่อไป